

tálaltak föl. Ugyanígy tettek az orosz foglyokkal is. Egyik oldalon ők álltak, a másikon meg mi. Ez a látvány nem lehetett épen bizalomkeltő, mert sok ember csődült össze körülöttünk és részben gúnyos mosollyal, részben pedig sajnálkozva nézték a furcsa társaságot. Étkezés után újból fölszálltunk szalonkocsiainkba.

Május első hajnala Hohenauban virradt reánk. Vontunk távol az állomástól állott meg, mégis csakhamar egy csapat gyermek állt körülöttünk és kenyérért könyörögtek. Bár magunknak is alig volt, ezt a keveset is odaadtuk, hiszen oly éheseknek látszottak ez apróságok. Az állomáson — minthogy érkezésünk nem volt bejelentve — senki sem törődött velünk. Leszálltunk tehát és jelentkeztünk az állomásfőnökségnél. Ez betelefonált a városba, mire csakhamar kijött két úr és visszaparancsolt minket a vagonokba. Rendeletükre két nővér összeszedte útleveleinket, bevitte az irodába, mi pedig az alatt szuronyos katonák felügyelete mellett vártuk a történendőket.

Benn az irodában nagyon szigorú vizsgálat alá vették útleveleinket s amelyek nem voltak ellátva a német konzulátus pecsétjével, azok tulajdonosának nem engedték meg a továbbutazást, míg a többiek azonnal el is indulhattak. Szegény nővéreink, most nem tudták, mi lesz velük! Esti 7 óráig maradtunk katonai felügyelet alatt s akkor megindult vonatunk *vissza, Morvaország felé!* Sokan közülünk keserves sírásra fakadtak.

Éjjeli 11 órakor Tannenburgba értünk, ahol katonák vártak minket feketekávéval; de csak néhányan fogadták el, a többségnek teljesen elment az étvágya. Egyébként ezt az éjszakát mondhatnók az első nyugodtabb éjjelnek, mert vonatunk reggelig állt s így néhányan közülünk kissé kipihenheték magukat. Két nővér azonnal Brünnbe indult, hogy a kifogásolt útleveleket rendbehozzák. (Folytatjuk.)

KÖZPONTI LAP

Havi közlemények
a magyarországi irgalmasnővérek számára.

6. ÉVFOLYAM. 1920. 6. SZÁM.

TARTALOM: Trídium. — Töredék. — Boldog Lujza Anyánk elvei. V. — Ébredés-Megújulás. V. — Megkésített levelek. II. — A központi ház krónikájából.

Trídium.

(117. zsoltár.)

*A*djatok hálát az Úrnak, mert jó; mert örökkévaló az ő irgalmassága.

Fenyítve fenyített minket az Ur, de nem adott a halálra.

Az Ur jobbjá hatalmasan cselekedett.

Vigasság és szabadulás hangzik az igazak hajlékaiban.

Az Urtól lett ez, és csodálatos a mi szemeink előtt.

Ez azon nap, melyet az Ur szerzett; örvendjünk és vigadjunk azon.

Tartsatok ünnepnapot lombos ágakkal egész az oltár szarváig!

Ha elmélkedő lélekkel visszaidézzük emlékezetünkbe az elmúlt kommun rettentő napjait, ha arra gondolunk, hogy az a reménytelennek látszó helyzet várakozásunk ellenére ily hamar jobbra fordult, s ha végre boldog Lujza Anyánk és Vértanu-nővéreink megdicsőítésének örömműnépére: Róma felé irányítjuk tekintetünket és a szent Vince ünnepét megelőző *trídium* kegyelemteljes napjaira

gondolunk: úgy tűnik föl előttünk, mintha a királyi zsoldos évezredek előtt a magyarországi irlalmasnővérek lelkéből vette volna ihletett szavait, amelyekkel 117-ik zsoldárában oly szépen, oly meghatóan ecseteli szívünk érzelmeit.

Igen, nemcsak nyelvünkkel és szavunkkal, hanem lelkünk-lelkével adunk hálát a fölséges Úristennek azért, mert jó, mert örökkévaló az ő irlalmassága. Alázatos lelkülettel elismerjük, hogy nem a mi érdemünk jutalma, hanem egyedül Isten jóságának műve, hogy a kommunizmus válságos uralma ily hamar megszűnt és nem söpörte el tartományunkat hazánk színéről. Elismerjük, hogy megérdemeltük az atyai fenyítést, de — hogy az Úr nem adott halálra minket, — ez ismét onnan van, *mert jó, és örökkévaló az ő irlalmassága.*

Fennen hangoztatjuk, hogy az Úr jobbjá hatalmasat cselekedett s azért a zsoldos szavai szerint: vígasság és szabadulás szava hangzik az igazak hajlékaiban, azaz központi házunkban és a tartomány minden házában.

De Isten nemcsak megszabadított bennünket féltelmetes elleneinktől, hanem ennél még feltünőbb kegyelemben részesített minket. Boldog Lujza Anyánk és Vértanúnővéreink megdicsőítésével új korszakot nyitott meg egész társulatunkban és így magyar tartományunkban is, amely szép, boldogító és áldástoztó jövőre enged következtetni. Mindez félreismerhetetlen bizonyosága annak, hogy a jó Isten mennyire szeret minket, mily nagy gondja van ránk! . . . Valóban csodálatosak az isteni Bölcsesség utai és bámulatos Gondviselésének végtelen jósága. Azért újból hirdetjük a prófétával *„Az Úrtól lett ez, és csodálatos a mi szemünk előtt.”*

E néhány szerény gondolat most azt a kérdést váltja ki lelkünkben: vajjon miért dicsőítette meg Isten boldog Anyánkat és dicső Vértanúinkat éppen most, mikor e

nagy kegyelem közelségére a legkevésbé számítottunk, közvetlen a kommun lezajlása után? Miért emelte ki őket Isten éppen most a sír homályából s magasztalta fel az oltárra, mikor úgy emberileg beszélve, a legkevésbé érdemeltük meg e kegyelmet?

Istent intézkedéseiben mindenkor a legnagyobb bölcsesség, jóság és szeretet vezette. Mindent, a mi okulásunkra és javunkra enged meg.

A fentihez hasonlóan kíváncsi kérdést intézett egyszer szent Gertrud szent Jánoshoz, a szeretet tanítványához, ki neki többször megjelent. Azt kérdezte tőle: „Miért nem beszélt és miért nem írt evangéliumában Jézus szent-séges Szívéről, holott ő is, mikor isteni keblén nyugodott, érezte e szent Szív mennyei lüktetését és élvezte végtelen szeretetének kimondhatatlan édességeit . . . Az apostol így felelt: „A szentséges Szív tiszteletét Isten az utolsó időkre hagyta. Mikor az egész világ kihül a szeretetben, akkor Jézus Szívének tisztelete lesz hivatva, hogy újból életre keltse a haldokló Krisztusi szeretetet, hogy ismét melegséget, szeretettől megszentelt életet vigyen minden ember szívébe.

Körülbelül így vagyunk mi is Alapító-anyánk és Vértanú-nővéreink boldográvatásával. Sokat tűnődünk azon a multban: miért kerül jó Anyánk ily soká az oltárra? . . . Dicső elődeink évtizedek óta szinte szent erőszakkal ostromolták az Eget e kegyelem elnyeréseért; sok szentéletű miszionárius, így különösen boldogemlékü Fiat generális atyánk és sok erényes nővér kívánva-kívánta elérni ezt a várva-várt napot, de Isten végtelen bölcsességében, nem akkor adta meg a társulatnak ezen kegyelmet, mikor leginkább megérdemelte, hanem akkor, amikor legnagyobb szüksége volt e kegyelemre.

Most, mikor a hosszú háború izgalmas napjai következtében hivatásunk eredeti szelleme sokat szenvedett . . .

mikor e szellem tudatos, komoly elsajátítására oly kevés a gondunk... most érkezett el az idő Isten szent terveiben, hogy megdicsőítse és szemünk elé állítsa boldog Lujza Anyánkat és Vértanu-nővéreinket, követendő példaképek gyanánt.

Semmiségünk és érdemtelenségünk érzetében alázatosan s hálás szívvel fogadtuk e nagy kegyelmet Isten jóságos kezéből és a próféta ihletett lelkületével mondtuk: „*Ez az a nap, melyet az Ur szerzett; örvendjünk és vigadjunk azon!*“ És felszólítására hálánk fejében „*ünnepnapokat — szent trídiumot — tartottunk lombos ágakkal egészen az oltár szarváig.*“

Lombos, zöld ágakkal feldíszítettük az egész kápolnát; felkioszorítottuk a boldog Anyánkat és Vértanu-nővéreinket ábrázoló, művésziösen festett képet; magasra az oltár fölé emeltük, hogy mindenki láthassa, hogy mindenki leróhassa a Boldogok előtt tiszteletét és hódolatát.

Valóságos diadalünnep volt e három nap központi-házunkban. Magasztos és lélekemelő. Megünnepeltük alázatos Anyánkat és Vértanu-nővéreinket szívünk egész melegével. Át- meg átérettük, hogy ez az ünnep egészen a miénk! De világiak is — bár csak meghívottak jöhettek — nagy számban tódultak kápolnánkba s a legmélyebb áhítattal vettek részt a családi ünnepen. Sok közülük kifejezte sajnálatát, hogy a szent trídium ilyen hamar véget ért.

Igen, mint minden, e kegyelemteljes napok is elmúltak. De a szent trídium emléke tündöklő napként fog ragyogni tartományunk történetében. A reá való emlékezés újból, meg újból éleszteni fogja szeretetünket szent hivatásunk iránt, hálánkat és örömminket azért, hogy szent Vince és boldog Lujza leányai lehettünk.

A hármass ünnep apróbb részleteit és sorrendjét az előszó postásai: a tisztelendő nővérek már hírülvitték az

egy- egyes házaknak. Ennek leírásába nem bocsátkozunk, hanem visszatérünk a szent trídium azon részéhez, amely még nem múlt el, amely csak most kezdődik s tart nemcsak három napig, hanem életünk utolsó leheletéig.

A szent trídium egyik céljának ugyanis némiképen már eleget tettünk. Megköszöntük a jó Istennek a nagy kegyelmet, hogy immár fennen hangoztathatjuk: *Boldog Lujza anyánk, könyörögj értünk!... Boldog Vértanu-nővéreink, könyörögjetekek értünk!...*

Ez azonban feladatunk könnyebb része volt; a többi most következik: s ez boldog anyánk követése hősi erényeiben, hivatásunk szellemének tudatos, buzgó elsajátításával.

Hogy a szent trídiumnak a nehezebb része is ily fényesen sikerüljön, menjünk lélekben szent Vince Atyánk elé s hallgassuk meg, mit mondott első leányainak boldog Lujza halála alkalmával. Ugyanazt mondja most ez ünnepélyes alkalommal nekünk is.

Mikor szent Vince boldog Anyánk halála után utoljára beszélt az ő erényeiről, lelke elragadtatásában így kiáltott fel: „Ó leányaim, mily szép képet állított Isten szemünk elé! Mennyire kell őt utánozniok!“ Majd a jó anya összes erényeiről beszélve, különösen kiemelte mély alázatát, egyszerűségét, okosságát, szegénységét és hősiességét Isten és felebarátai iránt. Közben-közben egyre ismételte egészen átszellemlülve, mintha lelke szemeivel látta volna égi glóriájában: „Mily szép kép! Ó, mily szép mintakép!“ S mikor a jámbor beszélgetésben majdnem teljesen kimerült, a végén megegyeszer összeszedte lankadó testi erejét és atyai szíve egész tüzevel így szólt: „Leányaim, van az égben anyjuk, ki sokat tehet Istennél! Tartsák mindig szemük előtt jó anyjuk képét és mondják gyakran magukban: A szeretet leánya, Lujza anyának leánya vagyok; kell tehát, hogy őt utánozzam!“ ...

Igen, ezt mondja nekünk is szent Vince Atyánk most, jó anyánk megdicsőítése alkalmával . . . Ugyanezt. Sem többet, sem kevesebbet nem kíván tőlünk, mint első leányaitól; kövessük tanácsát, nem fogjuk megbánni.

Az édes Jézus után boldog Anyánknál dicsőbb mintaképet, nagyobb mestert nem találunk, hogy a szeretet valódi leányaivá alakuljunk. Szent Vince után nálánál senki sem ismerte jobban hivatásunk szellemét; senki sem gyakorolta alaperényeinket hősiesebb módon, mint ő.

Ő volt az első szemináriumi nővér, kit maga a jó Isten nevelt és készített elő igazi hivatására, a testi-lelki szenvedések és megpróbáltatások életszemináriumában. Ő volt az első irgalmasnővér, kit szent Vince Atyánk nevelt a szeretet igazi, bölcs, egyszerű, okos leányává, a felebaráti szeretet minden nemének gyakorlati terén.

Ő volt az első igazgató- (Directrice) és szolgálónővér, ki teljes önfeláldozással nevelte a társulat első tagjaiba a szent hivatás szeretetét és szellemét, ki anyai gonddal, erélyes kézzel gondozta, nevelte s alakította őket a szeretet igazi leányaivá.

Ő volt az első vizitátornő, ki szent Vincével a leg-tökéletesebb egyetértésben vetette meg a társulat szilárd alapjait, alapította meg az első intézeteket. Az ő önfeladott szeretetével látogatott egyes házakat; sűrű levelezéssel tartotta fenn és növelte bennük a hivatás szeretetét és nagyrabecsülését.

Ő volt végre a társulat legelső főnöknője (generális anyja), aki erős kézzel, gyöngéd szeretettel irányította és vezette a rábizott nyáját a jó Pásztor aklába.

Boldog Anyánk tehát mindnyájunknak dicső mintaképe, kövessük! . . . Ha itt-ott nehezünkre esik az alázat, egyszerűség és szeretet gyakorlása, tekintsünk gyakran boldog anyánkra, ki kitárt karokkal lép eléink, mintha csak mondaná: „Ime, itt vagyok anyai szeretetem egész mele-

gével! Forduljatok csak hozzám segítségért, hiszen anyátok vagyok!“ Nézzünk megdicsőült arrasi nővéreinkre is, kik szintén oly biztatón tekintenek felénk; bátorságra, kitartásra, buzgóságra intenek, mintha mondanák: „Rövid az élet, tegyetek jót, míg időtök van; rövid a küzdelem, de a jutalom örök!“ . . .

Ha az erény útján áldozatokkal és lemondásokkal találkozunk, kérjük kölcsön tőlük vértanui lelkiületüket . . . Ha ők életüket és véréüket adták oda Jézusért s meghaltak az életnek, gyávaság volna tőlünk, ha nem akarnánk meghalni elpuhított, kényelemrehajló természetünknek.

Ne felejtjük: Csakis romlott természetünknek romjain épülhet fel hivatásunk szentségének épülete; csak akkor, ha meghalunk természetünknek, alakul majd ki lelkünkben a szeretet igazi leányának, boldog Anyánknak képe: csak akkor élhet bennünk Jézus élete, mely szent hivatásunknak éltető lelke.

Erosen reméljük, hogy ezen égi áramlat, amely május 9.-én és június 13.-án indult ki a Vatikánból, s bejárja most tartományunk minden házáat, ezen üdítő áramlat behegesztí majd a sebeket, amelyeket a világháború, a kommun s a jelen romlott kor szelleme ejtett rajtunk, és nyomán mindenütt új élet, nagyobb hivatássszeretet és áldozatkészség fog fakadni.

A hit világosságában tekintve úgy látjuk, hogy ez év május 9-ike és június 13-ika valóságos fényszórók társulatunk történetében. E két ünnep emléke magasztos menynevei fényt áraszt minden házunkra, a társulat minden tagjára; világosságot derít utainkra. Boldog Anyánk és Vértanunővéreink példája éltet, munkára serkent, buzdít és bátorít, hogy Isten kegyelmével, jóakarattal, vagy kis igyekezettel mégis feljuthatunk szent hivatásunk azon magaslatára, amelyen ők tündökölnek. Ez az élet titokzatos, munkás *triduuma*, mely ha jól végezzük, halálunk-

kor a Boldogok dicsfényével övezi homlokunkat. Boldog Lujza Anyánk és boldog Vértanu-nővéreink, könyörögjetekek érettünk, hogy úgy legyen! . . .

Töredék.

A trídium s a t. szolgáló-nővérek lelki magányának befejezése után, sz. Vince ünnepén, a szemináriumban kedves ünnepséget rendeztek, énekléssel felváltva, b. Anyánk tiszteletére. Részben a helyszűke miatt, részben pedig, mert tartalma ügyismeretes, csak lényegét és tanulságát közöljük.

Egyik szemináriumi nővér bevezető beszédben dicsérte b. Anyánkat, mint a Szentírásban említett *erős asszonyt*. De mivel képtelennek érezte magát, hogy dicső Lujza anyánk eddig oly kevésé ismert erényeit méltóképpen magasztalja, felszólította azon nővéreket, akiket ő nevelt s kik vele együtt éltek: mondják el ők nekünk erényes életét.

B. Lujza tiszteletére szóló ének közben megjelent 8 szemináriumi nővér eredeti fejdísszel és olyan ruhában, mint amilyent első nővéreink viseltek. Helyet foglaltak a nekik készített asztal mellett, majd jámbor beszélgetés közben elmondták, mily erénynek volt ki-ki szemtanuja b. Anyánk életében s melyik erény gyakorolt reá leginkább benyomást.

A kedves beszélgetés mély hatást gyakorolt az összes k. nővérekre. Legtanulságosabb volt k. Borbála nővér jóslatata, majd az egész beszélgetés alkalmazása a jelenre, amelyet egy beöltözött nővér mondott a végén. Ezeket közöljük szóról-szóra a tanulságos előadásból.

K. Borbála nővér: Midőn most visszaidéztük Anyánk erényekben gazdag életét és sz. halálát, Vince úr azon szavai jutottak eszembe, melyeket jó Anyánk halála után hozzánk intézett: „Nagy okunk van hinni, hogy már élvezi a boldogságot, amit Isten azoknak ígért, kik úgy szolgálnak neki a szegényekben, mint ő”. Ezen szavak felett gondolkodva, valami különös sejtelem és vágyódás fogja el lelkemet.

Mintha föltárulna előttem a jövő titokzatos képe és átnék egy sötét, szomorú időszakot, mikor nemcsak a

földrészek és országok lakói között, hanem még drága társulatunkban is, sok szívben haldokolni kezd a szeretet . . . Éppen ezen időszakban fog bekövetkezni az, ami után lelkem egész hevével vágyódom és vágyódnunk mindnyájan, hogy Anyánkat nemcsak a győzedelmes, hanem a küzdő egyház is meg fogja dicsőíteni . . . Igen, nővéreim, el fog, el kell jönnie azon időnek, midőn jó anyánk áldott csontjai a sírból előlépnek és szobra az oltáron fog állani. És nemcsak a szeretet után vágyódó leányai, hanem mások is: szegények, gazdagok, betegek, szenvedők és a tökéletes életet szomjúhozó lelkek le fognak előtte borulni és segítségét kérve fohászogni: „Boldog Lujza, jó anyánk, könyörögj érettünk!” De mily messze van még ez az idő! Mi, e földön nem fogjuk már megérni; de kívánom, hogy majd az égben ünnepelhessük azon napot, mindazon jó nővérekkel együtt, kik azon idő alatt jó anyánk példáját követték és, végrendeletéhez híven, szent hivatásukban mindvégig kitartottak, a szegényeknek a hit szellemében buzgón szolgáltak, egymás között egyetértő szeretetben éltek és a boldogságos Szűzhöz mindig gyermeki hűséggel ragaszkodtak. Meglátják, hogy lesznek ezek között mártírok is, kik Lujza anyánk elveit követve, életüket és vérüket fogják szent hitükért és hivatásukért feláldozni. Igen, anyánk szelleme apostoli és vértanui lelkeket fog nevelni.

Úgy látom, hogy az isteni könyörület azért hagyja anyánk megdicsőítését azon korra, hogy az ő szeretete, melyet Jézus Szívéből merített, bevilágítson a szeretetlenség sötétségébe és új lelki életet teremtsen majd kis társulatunkban, mely anyai gondjainak és szeretetének mindig feltett kincse volt.

Lujza nővér: Mily örömmünne és vigalom lesz ott az örök hazában, különösen akkor, ha Borbála nővérünk titkos sejtelve csakugyan megvalósul. Akkor már főtisz-

telendő Atyánk, Vince úr is ott lesz és sok-sok szent nővérünk, kikkel együtt fogjuk jó Anyánkat fölmagasztaltatásának nagy napján üdvözölni, majd pedig velük egyesülten fogjuk az imádandó Szentháromság dicséretét zengedezni.

Nikola nővér: De a földre is letekintünk majd és lelkesíteni fogjuk az akkor élő, küzdő nővéreinket, hogy nagyon tiszteljék boldog Anyánkat erényeinek követésével és kérjék tőle szent hivatásunk szellemét, és hogy ezt megnyerjék, mondják sokszor: „Boldog Lujza, jó anyánk, könyörögj érettünk, hogy méltó leányaid lehessünk!”

Befejezés.

Köszönjük szeretett nővéreink, b. anyánk szent életének megdicsőült tanui, hogy oly sok szépet mondtatok el Lujza anyánkról nekünk, küzdő és szenvedő magyar testvéreiteknek.

Hála legyen a jó Istennek, hogy vágyatok teljesült és Borbála nővérünk sejtelve valóra vált. Mily öröm tölti el lelkünket, ha meggondoljuk, hogy nemcsak szent Vince Atyánk, hanem b. Lujza Anyánk is van az égben! De mi még nem élvezhetjük a ti zavartalan örömeiteket. Lelkünket fájdalom járja át, ha önmagunkra és társulatunkra tekintve azt is be kell látnunk, amit szintén Borbála nővérünk mondott, hogy olyan időszakban lesz majd anyánk boldoggáavatása, amikor sokak szívében haldoklik a szeretet és ezzel szent hivatásunk krisztusi szelleme.

De ne csüggedjünk! Hiszen az isteni Irgalom azért állítja elénk most b. Anyánkat dicsfényvel körülveve, hogy a szívünkben szunnyadó szeretet újra föléledjen és lelkünket törhetetlen vágy fogja el olyanokká lenni, mint ő.

Hallgassunk első nővéreink lelkesítő szavaira, melyeket hozzánk intéznek: „Térjete vissza! Vissza az eredeti szellemhez! Nézzetek az elétek állított mintára és

utánozzátok, mert csak az ő szellemével, mely társulatunk szelleme is, lehettek a szeretet valódi leányai!”

Igen, mi is így kiáltunk: Vissza! Vissza akarunk térni a szeretet leányainak valódi szelleméhez, megvetve a világ hiú, önző elveit, hogy önmagunknak teljesen meghalva, csak Istennek és a szegényeknek éljünk.

Te pedig, dicső Anyánk, ki már az isteni szeretet végtelen oceanjában elmerülve sz. Vince Atyánkkal, boldog vértanu és megdicsőült nővéreinkkel együtt mindörökké élvezed Jézus Szívének gyönyörűségeit, fordítsd szegény magyar leányaid felé gyengéden szerető anyai tekintetedet; segíts meg és vonzz, vonzz minket is erényeid magasztos példáival, hogy szent életed minden egyes leányod lelkében visszatükröződjék, és hogy az isteni és felebaráti szeretet hősies gyakorlásával szent hivatásunk eredeti szelleme szerint élve, egykor méltóknak találtsunk Veled és megdicsőült családoddal az örök szeretetet szüntelenül élvezni.

Boldog Lujza Anyánk könyörögj érettünk, hogy méltó leányaid lehessünk !

Boldog Lujza anyánk elvei.

(Folytatás.)

11. Felebaráti szeretet.

1. Szeressük egymást Istenért és Istenben, hiszen egészen az övéi vagyunk.

2. Tiszteljük nagy egyetértéssel a Szentháromságot, különbségét pedig azzal, hogy véleményünket a másokéhoz szabjuk.

3. A szeretet nem ismer elválást; mivel bennünket a szeretet egyesít, a távolság nem választhat el.

4. Mindíg azt tegyük másoknak, amit kívánnánk, hogy ők is tegyenek nekünk.

5. Boldog lelkek, akiket az isteni Gondviselés a szeretet gyakorlására kötelez, akiknek rendes foglalkozása a szeretet, mint volt az édes Jézusé; mennyire tisztelhetik és követhetik ezek őt.

6. Minden tettük és szavuk mások épülésére szolgáljon.

7. Nagy gonddal szolgálják a szegényeket és éljenek egymással zavartalan békességben és nagy szeretetben.

8. Szeressék egymást mint édes testvérek, mint nővérek, akiket az édes Jézus a szeretet kötelékével fűzött egymáshoz, és azért hívott össze, hogy neki ugyanazon módon szolgáljanak; ezért egy szív, egy lélek legyenek s úgy tekintsek egymást, mint ugyanazon testnek tagjai.

9. Az önszeretetből fakadó vakság okozza, hogy mások tetteit és szándékait nem látjuk tisztán a maguk valóságában.

10. Nincs mindig módunkban, hogy a bizalmatlan, szeretetlen gondolatokat megakadályozzuk, de az már egészen tőlünk függ, hogy hiszünk-e nekik vagy sem.

11. A féltékenység igazi pusztító féreg, szüntelenül dolgozik, míg mindent tönkre nem tett, vagy önmagát föl nem emésztette.

12. Sohase mulassunk és szellemeskedjünk a szeretet rovására.

13. Minden szórakozás, amelyet azok mellőzésével keresünk, akiket Isten közös cél megvalósítására szeretettel egyesített, csak kárunkra válik.

14. Ha létezik számunkra Krisztuson kívül öröm és vigasztalás, azt csak társulatunk kebelében találhatjuk föl.

15. Annyira egyetértőnek kell lennünk, hogy amit

egyik kíván, a másik is akarja és sohase lehessen halni: ez nem tartozik hozzám.

16. A szívek és lelkek békés egyetértése mellett remélhetjük, hogy Isten meg van elégedve velünk.

17. Nem nyer semmit tőlünk a gonoszlélek, sőt elveszti a játékot, ha a kereszt tövében szorosan egyesülünk, mint a kis csirkék anyjuk szárnya alatt, mikor a karvaly közeledik.

12. Gondviselés.

1. Imádjuk és szeressük mindíg a Gondviselés útjait, a mi egyetlen biztonságunkat! Áldjuk örökké!

2. El kell fogadnunk az isteni Gondviselés intézkedéseit és szorosan Istenhez ragaszkodva tűrjük, ha nincs részünk emberi vigasztalásokban.

3. Lelki békét akarunk? Bízunk gondjainkat és ügyeinket teljesen az isteni Gondviselésre, és meglesz.

4. Kössünk szövetséget az Isteni Gondviseléssel, hogy sohasem ellenkezünk vele, hanem egészen reá hagyatkozunk.

5. Az isteni Gondviselés lesz a gyengeségben erőnk, a veszélyben menedékünk, amint társulatunk kezdete óta az volt.

6. Teljes szívemből áldom Istent, mert Gondviselése örökös felettünk. Csakis tőle függünk, ez fog bennünket fenntartani. Nincs forróbb kívánságom, mint hogy minden nővér hasonlólag gondolkozzék és bizalmát belé helyezze.

7. Megcsodáltuk az isteni Gondviselés hatalmát, de legyünk érte hálásak, ez majd elősegít a hűségben.

8. Mindnyájan éreztük már, hogy ahol nincs már emberi segítség, ott Isten bőségesen osztja a magáét.

Ébredés-Megújulás.

III. Újuljunk meg az alázatosság erényének gyakorlásában!

(Folytatás.)

Lássuk, hol és miképpen gyakorolja még a szeretet valódi leánya az alázatosság erényét?

7. Az alárendeltség.

Végre eljutottunk az alázatosság legnehezebb gyakorlati ágához, amelynél kevély természetünk legtöbb akadályt és nehézséget gördít utunkba. Az alázatos alárendeltségről lesz szó, amely a tökéletes engedelmisségben, az Isten akaratával való teljes megegyezésben jut kifejezésre.

Az engedelmisség az alázatosságnak és mindkettő a szentségnek próbaköve. Ahol nincs alázat, ott az igazi engedelmisség s a valódi életszentség sem található. Az engedelmisség tehát az alázatnak leglényegesebb, Istennek legtetszőbb, a legérdemszerzőbb, de egyszersmind legnehezebb gyakorlata. De hiába, ha Isten kegyelmével hivatásunk legszükségesebb alaperényét magunkévá akarjuk tenni, okvetlenül meg kell barátkoznunk az alárendeltséggel, a tökéletes engedelmisség vaskalapácsával, hogy ne mondjuk: hóhérségével is. Jól jegyzi meg szent Bonaventura: „Az engedelmisség előkelő vértanuság, mert önakarátunknak fejét veszi.” Hogy ez a vérnélküli vértanuság fáj természetünknek, azon nem kell csodálkozni, hiszen jól tudják: a mártírok pálmája csak az áldozatok, lemondások és fájdalmak talajában terem meg.

Hogy ezt a lassú halált kissé megkönnyítsük és az alárendeltség szíves gyakorlására felbuzduljunk, lássuk a következőkben ezen erény szépségét és gyakorlásának ésszerű voltát.

1. Az első s leghathatósabb indítók az alárendelt-

ség, a készséges, alázatos engedelmisség szeretésére és gyakorlására az, hogy ez az Isten határozott akarata és bölcs intézkedésének legszebb törvénye.

Ugyanis Isten a teremtés összhangzó egysége és művészi szépsége miatt alárendeltségi viszonyba helyezett mindent. A holdak a bolygók körül, ez pedig holdjaikkal együtt a náluknál nagyobb égitest, a nap körül keringenek. Mily csodálatos pontossággal futják be pályájukat az égitestek a nekik adott törvények alapján! Mily fenséges látványt nyújt a csillagos égboltozat! Hátha még szabad szemmel láthatnók ennek a művészi szerkezetnek mozgását és keringését, ezt az alárendeltségi viszonyt és mégis oly tökéletes egységet a csillagok között!

Hasonló alárendeltségi viszony áll fenn az égben az angyalok fénylő karai között. A felsőbb karok dominálják az alsóbbakat, ezek pedig a legtökéletesebb, alázatos engedelmisséggel hódolnak meg Isten bölcs intézkedése előtt. Éppen ezen alárendeltség teszi széppé, változatosá s tökéletesen egységessé a menny boldog lakóit. Ebben az alárendeltségben találják legnagyobb örömeiket és boldogságukat az égi szellemek. Senki és semmi sem zavarja meg a rendet, a békét és égi nyugalmukat.

Bármit vizsgálunk a természetben, mindenütt, az emberi testben csakúgy, mint a fűszálban megtaláljuk az alárendeltségi viszonyt s a velejáró összhangzatot és szép egységet. Természetes tehát, hogy mi szegény, földnek gyermekei sem vagyunk kivéve Isten ezen általános törvénye alól. A gyermek szüleinek, az alattvaló királyának, egyházi és világi elöljáróinak, s mindannyian Istennek vagyunk alárendelve. Mi is körülbelül, mint a holdak a bolygók körül, följebbvalóink s ezekkel együtt létünk forrása és végcélja: Isten körül keringünk, ha híven alkalmazkodunk ezen általános isteni törvényhez.

Csak az örök sötétség helyén nincsen alárendeltség.

nincs összhang, nincs egység. Ott mindenki önálló, úr a maga okozta örök kínjában s éppen ezért mérhetetlenül szerencsétlen és boldogtalan. Nincs senkije, akitől függne, s azért nincs is senkije, aki tudna rajta segíteni. Mily rettenetes helyzet, mily kinteljes állapot! . . .

A hit világosságában tekintve tehát az alárendeltség nem büntetés, hanem nagy kitüntetés számunkra. E törvénynek meghódolni az engedelmesség gyakorlásával örök dicsőség.

De sajnos, az áteredő bűnnel együtt az alázatos alárendeltségnek legnagyobb ellensége: a kevélység ütötte fel trónját lelkünkben. Elhomályosította értelmünket s az akaratot Ura Istene elleni lázadásra tette hajlandóvá. Aki a kevélység sugallata után indul, csak nyűgöt, rabszolgaságot talál ott, ahol az alázatos szívűek fölemelő érzelmet, lelki szabadságot találnak: *az alárendeltségben.*

Az égben az angyalok bukása előtt csakis Lucifernek kevélysége zavarta meg a rendet és békét az angyalok között, mert nem alattvaló, hanem uralkodó akart lenni. Földi életünkben szintén egyedül ez az uralkodásra vágyó szenvedély: a kevélység a megrontója a társadalmi rendnek és békének s alapja minden zűrzavarnak, minden boldogtalanságnak.

Egy tekintet a világháború gyászos lefolyására, eléggé bizonyítja ezt az igazságot. Mi más a kommunizmus, mint az alárendeltségre született társadalmi osztálynak hatalomra való lázadó törekvése. Nem szándékozunk ezt hosszasan tárgyalni; ez nem tartozik hozzánk, szent Vince egyszerű, igénytelen leányaihoz. Dicső alapítóink tiltják, hogy politikai ügyekkel és a világ folyásával foglalkozunk. Ehhez a szeretet leányának, aki hivatásának él, nincs is ideje.

Elég ebből annyit tudnunk intellemeppen, hogy még jobban belássuk az alárendeltségnek észszerű voltát, hogy

belássuk, mily üdvös és boldogító gyakorlat a meghódolás Isten ezen általános törvénye előtt.

2. A második indítóok, hogy szeressük az alárendeltséget és gyakoroljuk is a tökéletes engedelmisségben, az, hogy szent hivatásunk is megkívánja ezt tőlünk. Mikor beléptünk, a tökéletes életre vállalkoztunk; ennek lényege pedig a tökéletes alárendeltségben magaslik ki. Enélkül tökéletes élet vagy rendezett társulati élet el sem képzelhető. Minél tudatosabban és szívesebben hajlunk meg Isten ezen bölcs intézkedése előtt az alázatos engedelmisség pontos gyakorlásával, annál inkább hasonlít társulatunk élete örömben és boldogságban az égi szellemekéhez. De minél jobban eltérnénk az alárendeltség égi ösvényétől, annál jobban kialakulna társulatunkban vagy az egyes házakban a világ mostani képe a velejáró rendtelenséggel és boldogtalansággal együtt. Jól mondja szent Bernát: *„Nem a ruha, hanem az alázatos engedelmisség teszi a szerzetest.”*

A szeretet igazi leánya át meg át van hatva ezen igazságtól, örömmel veti alá magát e törvénynek; azért lássuk, hol, hogyan gyakorolja az alázatos engedelmisséget.

1. Gyakorolja a mindennapi életben a szent szabály előírásának pontos teljesítésével reggeli négy órától esti kilenc óráig, míg az igazak álmára nem hajtja tisztos fejét, amelyet a nap folyamán oly sokszor hozott áldozatul Istennek pontos engedelmisséggel. Megjelent ugyanis mindenütt, ahová a szent szabály szólította, hogy teljesítse, amit tőle kíván. . . . Hogy állunk mi e tekintetben? Ott látnak-e mindig dicső alapítóink, ahová a szent szabály útján küld a jó Isten? Nem mulasztjuk-e el akárhányszor önhibánkból a közös lelkigyakorlatokat, a pontos fölkelést, a rekreációt, stb.?

2. Rendkívüli esetekben, amelyeket a szent szabály

föl nem említ, a szeretet igazi leánya sohasem jár el önállóan, hanem mindenkor engedelmet, jóváhagyást kér elüljáró-nővérétől még akkor is, ha az esetleg fiatalabb, vagy nézete szerint tapasztalatlanabb nálánál. Jól tudja, hogy ezt kívánja tőle az alárendeltség törvénye; ez azon irány, amelyen haladnia kell, mert az engedelmisség útján sohasem téved el, ez vezet legbiztosabban a boldogság forrásához: Istenéhez.

Tudja azt is, hogy minden engedelemkérés az alázatnak is egy reális ténye, mely megállta a próbát s csakis ez adja meg cselekedeteinek örök értékét. Erről az alázatosságról mondja szent Alfonz: „Az alázatos engedelmisség egyetlen tényének az örök Igazság mérlegében nagyobb a súlya, mint a föld összes kincsének“.

Világosan látni ebből, mennyi érdemtől fosztjuk meg magunkat, ha nem akarjuk megérteni és hősiezen gyakorolni minden tettünkben az alázatos alárendeltséget és pontos engedelmisséget. Kevés a lelki tudásunk és kevés a bölcseségünk, ha mindig okosabbak akarunk lenni elüljáróinknál; ha dolgainkban önállóan, saját belátásunk szerint járunk el, ha csak nehezen hajtjuk fejünket a tökéletes engedelmisség igája alá. Ne feledkezzünk meg szent Gerzon ezen kemény mondásáról: „*Aki nem akar engedelmeskedni, annak nincs szüksége sátánra, aki őt kísértse, mert ő maga is sátán.*“ Reméljük, ilyen egy sincs közöttünk. Gondoljunk gyakran szent Vince ezen szavaira: „Az engedelmisségből végzett legkisebb ténykedés, mint pl. az evés, alvás, kedvesebb és érdemszerzőbb Isten előtt, mint az önkéntes bűjtölés és virrasztás.“

Sokat lehetne mondani az engedelmisség erényéről, melyre a szent fogalom is kötelez. De itt csak annyiban említjük, amennyiben rámutatunk, hogy gyakorlása mily szoros összefüggésben van az alázatosság erényével;

s ha ez nincs meg lelkünkben, az engedelmisség fogalmával is nehezen boldogulunk.

Ha tehát itt-ott oly szerfelett nehezünkre esik ítélteünk és akaratunk fölládozása s az alárendeltség gyakorlása, kutassunk lelkünk mélyén, vajjon nem az alázatosság hiánya oka-e a sok nehézségnek és összeütközésnek?! Ha kicsinyben nem tudjuk gyakorolni az engedelmisséget, hogyan fog sikerülni nagyobb dolgokban? Pedig erre is készen kell lenni életünk folyamán, amint nyomban látni fogjuk.

3. A szeretet igazi leánya gyakorolja az alárendeltséget főképp akkor is, ha az engedelmisség a hely és tiszttség változtatásával igen nehéz áldozatot és hősi lemondást kíván tőle.

Egyszer főtisztelendő atyánk azt kérdezte egyik nővértől, nem volna-e hajlandó N. házba menni? A jó nővér csodálkozó tekintettel így felelt: „Főtisztelendő Atyám, hogyan kérdezhet tőlem ilyesmit? Hiszen én eszköz vagyok elüljáróim kezében, kivel teljesen és szabadon rendelkezhetnek!“ — Ilyen felelet illik az alázatos szent Vince és Lujza Anya leányához... Vajjon így felelünk-e mindannyian, ha elüljáróink gyengeségünkhöz alkalmazkodva, kérve és kérdezve jelentik ki nekünk akaratukat, holott ezt tenni nem kötelesek. Nem makrancoskodunk-e? Nem jajgatunk-e? Nem ellenkeziünk-e nyakra-főre ilyenkor? Mily nagy lelki gyávaságra s alázathiányra vallana ilyen eljárás! Beöltöztetésünk előtt határozott ígéretet tettünk s késznek nyilatkoztunk mindenhová elmentni, bármilyen tisztséget elvállalni az engedelmisségben, csak úgy kaptuk meg a szent ruhát. Az évek folyamával csökkent volna-e szeretetünk Isten iránt, köteleességérzetünk és elszántságunk? Vagy talán megfeledeztünk-e nagylelkű ígéretünkről?

A szeretet igazi leánya Isten kegyelmével már any-

nyira jutott, hogy teljesen egykedvű a hely és tisztség iránt . . . Csakugyan eszköz Isten kezében s mindegy neki, akár elüljáró, akár alattvaló állásban alkalmazzák, magas polcra, vagy sarokba állítja az engedelmesség. Az ilyen nővér alázatossága kiállta a tűzpróbát s ráillik a szentírás eme szép mondása: „*Az alázatos lelkűt fölemeli a dicsőség.*“ (Péld. 29, 23.) — Ilyen nővér megérdemli a vértanúk győzelmi pálmáját, mert legyőzte önmagát, meghalt természetének s azért az ő homlokát is a boldogok dicsőfénye fogja övezni az örök élet honán.

De sajnos, nem mindannyian törekszünk valóságban és igazságban az alázatosság ezen magaslatának elérésére. Sok bennünk az önámítás és csalódás. Azt gondoljuk, hogy alázatosak vagyunk, de a megróbáltatás idején, ha az engedelmesség nem várt áldozatot kíván tőlünk, gyászos zátonyra jut erényességünk. Boldogtalanok vagyunk a hely és tisztség változtatásánál, mintha vége szakadna a világnak; mintha nem örködnék többé fölöttünk az a szerető, isteni Gondviselés, mely eddig is oly csodásan vezetett és boldogított minket.

Főképp áll ez olyankor, amikor előkelőbbnek látszó tisztségből egyszerűbbe helyez az engedelmesség. Akik ilyenkor sehogysem tudnak beletörődni Isten akaratába, akik zúgolódnak, panaszkodnak és nem nyugosznak addig, míg az elüljárók engednek nekik, azoknak alázatossága nem állta meg a próbát s tökéletességük épülete hasonló lesz az evangélium említette bolond emberéhez, aki házát fővényre építette. „*És szakadt az eső, jött az árvíz, a szelek fujtak s ama házra rohantak, és összetört az és nagy volt a romlása.*“ (Máté 7, 24.)

Hogy tehát ily végzetes csalódás ne érjen bennünket, gyakoroljuk az alázatos alárendeltséget és tökéletes engedelmességet, bármily nehezére esik is természetünknek. Akkor nincs mitől félnünk. Szentségünk épülete ha-

sonló lesz ama bölcs emberéhez, aki házát sziklára építette. „*És szakadt az eső, jött az árvíz, a szelek fujtak s ama házra rohantak, de nem tört össze, mert sziklára volt alapítva.*“ (Máté 7, 25.)

Ha itt-ott nagy áldozatunkba kerül az alázatos engedelmesség gyakorlása, tekintsünk isteni mintaképünkre, az édes Jézusra, akiről így ír az apostol: „*Megalázta magát és engedelmes volt haláláig, még pedig a kereszthaláláig.*“ Nézzünk szent Vincére, ki aggastyán korában késznek nyilatkozott még külföldi missiókba is elmenni, ha az engedelmesség úgy kívánja. Nézzünk boldog Lujza Anyánkra, ki azt mondotta: „*Inkább meghalni, mint megsérteni az engedelmességet.*“

* * *

Végigkísértük most a szeretet igazi leányát az alázat gyakorlásának tágas mezején a bocsánatkérés egyszerű tényétől fel, a megaláztatások szíves elfogadása és a tökéletes engedelmesség által kipróbált alázatosság legfelsőbb fokáig. De kövessük most a tettek útján is és gyakoroljuk az alázatosságot, miként szent Vince, boldog Lujza és sok szentéletű nővér gyakorolta.

Előttünk a tündöklő példa; boldog Lujza Anyánk képe, akit a jó Isten azért állított az oltárra, hogy kövessük hivatási erényeink elsajátításában.

Kis buzdításul futólag megemlítjük még, mikép járta ő is az alázatosság gyakorlásának egyszerű, hétköznapi útját, úgy, amint Központi Lapunk is előrajzolja.

Boldog Anyánk, aki tevékeny és érdemdús életében oly nagy dolgokat cselekedett, aki mindenki előtt, főképp lelki vezetői előtt olyan nagy tiszteletben állott, szinte az aggályosságig át meg át volt hatva semmiségétől és lelki nyomorától. Ime néhány mondás a leveleiből: „*Nem találok magamban semmit, ami nem vétkes, hacsak nem egy gyöngye akaratot a megjavulásra.*“ — „*Méltatlan*

vagyok az isteni Gondviselés vezetésére, amelyet ön által közvetít, Atyám, hogy kiragadjon nyomorúságomból. — *„Ismeri ugyan gyengélkedéseimet, Atyám, de nem ismeri eléggé hűtlenségeimet s lelkem mélységes nyomorát“.*

De nemcsak szóval, tettekben is tanusította boldog Anyánk mélységes alázatát. Minden hibát, kellemetlenséget, ami a társulatban előfordult, magának tulajdonított, s nemcsak egyesektől kért bocsánatot, akiket gyöngéd lelkiismerete szerint megbántani vélt, hanem nyilvánosan, az egész társulat jelenlétében is alázódott hibáiért.

S mily szívesen fogadta a figyelmeztetéseket! Külön felkért egyet nővérei közül, hogy minden hibájára figyelmeztesse. S mennyire becsülte az egyszerű munkákat! Mosogatott, söpört, s ha egészsége megengedte volna, ő végezte volna a házban a legnehezebb és legalantasabb munkákat.

Mily meghatóan nyilvánította szívének alázatos érzelmeit kérésben és köszönésben is. Mindent kért és megköszönt, de sohase várta el azt másoktól. Milyen alázatosan kérte szent Vincétől a legcsekélyebb dolgokban is az útbaigazítást! Sok szép példát hozhatnánk fel életéből erre vonatkozólag! Milyen hálás volt a szent hivatás kegyelmeért, amelyre teljesen méltatlannak tartotta magát! S mily szerény volt jó Anyánk! Sohasem kérkedett azzal, amit tett, sőt az érdemet is mindig másokra hárította. Nagy mértékben vett részt a társulat szervezésében, a szabályok összeállításában, de erről szerényen hallgatott, mintha ő mitsem tett volna.

Mily nagy lélekkel fogadta el a megaláztatásokat, testi-lelki megpróbáltatásokat, amelyekkel gyermekkorától kezdve egészen haláláig oly sűrűn látogatta meg a szent Isten. S mily tökéletes alárendeltséget tanusított szent Vince minden intézkedése iránt! A sok szép példából

csak egyet említünk: Boldog Lujza egyszer több ügyben kért tanácsot szent Vincétől; hozzácsatolta saját véleményét is és a végén így írt: „Ime, ezek az én kéréseim. De alázattal kérem, ne vegye figyelembe szerény nézeteimet, hanem parancsoljon, Atyám, amint gondolja, hogy Isten tőlem megkívánja.“ — Saját ítéletéről és véleményéről való mily tökéletes lemondás rejlik e sorokban!

Bámulatos engedelmisséggel hódolt meg Isten akaratának lelki vezetője határozataiban, bár sokszor kemény próbára tette alárendeltségét. Szent Vince ugyanis, hogy boldog Lujza buzgóságát mérsékelje, nem egyszer hetekig, hónapokig, sőt évekig megváratta, míg kérését vagy ajánlatát jóváhagyta. De ő várt alázatosan, panasz és zúgolódás nélkül, a legtökéletesebb alárendeltséggel.

Ime, ez csak futólagos kis mutatvány arról, hogy miképpen gyakorolta boldog Anyánk az alázatosság erényét. Csoda-e, ha ily nagy áldás kísérte működését, hogy oly nagy szentségre emelkedett boldog Anyánk!?

Itt a példa, kövessük! . . .

Megkésett levelek. II.

Madrid, 1914 október havában.

A spanyol provincia központi házában vagyunk. Külseje némileg a mienkre emlékeztet; magaslaton épült, villatelepen, nagyságra nézve is körülbelül akkora, gyönyörű, modern épület. Még csak 12 év óta áll fenn. Azelőtt Santa Izabella volt a nővérek központi háza, ahol egy ideig Kieffer Anyánk is működött, s most a tartomány Asszisztensnöje itt a főnöknő.

Az itteni központban nemcsak szemináriumi nővéreket, hanem gyermekeket is nevelnek, s a 25 nővér, ki

itt tartózkodik, majdnem mind tanítással foglalkozik. Nyolc teremben folyik az előadás; valamennyi szép tágas, világos, minden szükséges taneszközzel felszerelve. Sajátságos, hogy minden osztálynak megvan a maga kis ásvány-, állat- és növénytani gyűjteménye.

Az írás-olvasást az úgynevezett anyaiskolában a fonomimika szerint tanítják az alig öt éves fiúknak és leánykáknak, úgy hogy a második-harmadik osztályban már igazán szépen olvasnak mindannyian. A fősúlyt a helyesírásra, számtanra, hittanra, a hazai földrajzra és történelemre, valamint a kézimunkára fordítják. Egyetlenegy növendék sem került ki az intézetből, aki ne tudna helyesen írni, fehérműt varrni és szabni. Külön tanítják azokat, akik kiképzésüket tovább folytatják, mert értelmiségi pályára készülnek, és külön foglalkoznak azokkal, akikből egyszerű munkásnőket nevelnek. A tanítás reggel 9-től 12-ig és délután 2-től 5-ig tart. A föelv itt az, hogy a növendékek minél tovább időzzenek az iskolában, azaz minél tovább legyenek a nővérek jótékony befolyása alatt. Még vásár- és ünnepnapokon is künn a szabadban, az udvaron, a kertben foglalkoznak, szórakoznak, játszanak, hintáznak a nővérek igaz lelki örömére.

Van azonkívül a háznak szép nagy munkaosztálya is, ahol 60—70 munkásnő fehérhímzéssel keresi meg napi kenyerét. Igen háladatos műve ez az intézetnek úgy anyagi, mint erkölcsi szempontból is. Van továbbá egy *szegények konyhája*. Ez igazán csodaszép egy mű, melyet Mária Cecilia nővér lát el. Itt 500—600 szegénynek főznek naponként. A szegények egyik része saját edényében viszi el ételét, másik része 3 nagy ebédlőben fogyasztja el és pedig igazán úriasan.

Körülbelül 200 szegénynek van itt állandóan terítve. Mindegyiknek külön asztalkendője, étszere, pohara, 2 tányéra s egy kis csemegetányérváza van, mely alól még a

szépen hurkolt tányér-alja sem hiányzik. Az asztalok gyönyörű művirágcsokrokkal, a falak pedig Klein-féle csendéletútnatokat van díszítve; nem hiányzik a pálmadisz sem. A vendégek számára zöld bársonypamlagok állanak rendelkezésre.

Az ebédet Cecilia nővér magasrangú hölgyek segítségével mellett tálalja fel, az intézet képzőnövendékei (magántanulók) pedig alumínium tálakon, patyolatfehér díszkötényben, fehér keztyűvel végezik a felszolgálatot. Az ebéd rendszeren a mi gulyás-ételünkre emlékeztető spanyol egyvelegből áll; a húst külön kapják hozzá, melyet néha egy-egy darab kolbász, vagy szalonna helyettesít. Ehhez tartozik még egy kis hófehér cipó, itt-ott bor vagy narancs. Ünnepnapokon külön veszik a levest, külön a főzeléket hússal, utána sonka jár, majd saláta kemény tojással, bor, tészta és gyümölcs. Hogy mindehhez pénz kell, sok pénz, az világos. Ám Cecilia nővér ügyes fortélyos, mely kivált a bizalomteljes imában leli erejét, nem egy, hanem száz szívet nyer meg szegényei ügyének. Magát a miniszterelnököt állította a mozgalom élére, aki zsákokban küldi neki a rizst, hüvelyeseket, narancsot, ünnepnapokon a sonkát, vadhúst, szárnyasokat, stb. Karácsony napján pulykapecsenyére valót is küldött, meg sok marcipánt. Nemrég egy hölgy 100 doboz tihal-konzervet, egy másik 5 palack pecsenyebort küldött a szegényeknek. Szóval, mindennap juttat valamit az isteni Gondviselés, akibe Cecilia nővér teljes bizalmát helyezi. Vajjon nem mondható-e róla is: „Nagy dolgokat cselekszik általa az Úr, mivel megtekintette szolgálójának bizalmát!”

A Központi ház krónikájából.

(Folytatás.)

„Május 2.-án tehát még Morvaország területén ébredtünk fel. A hónap első péntekje volt. Jézus szts. Szíve kimondhatatlan örömben részesített e napon. Reggel 6 órakor egy ember jött azzal a hírral, hogy a templomban szentmise lesz, menjünk el mi is; csak egy-egy nővér maradjon vissza a vagonokban vigyázónak, hogy csomagjainkat meg ne dézsmálják. Örömtől repeső szívvel siettünk a templomba, amely gyönyörűen fel volt díszítve. Az oltáron sok gyertya égett és egyszerre három oltárnál is volt szentmise. A főoltárnál szentséges mise volt, mely alatt a nép énekelt. Miután mi is magunkhoz vettük az élet Kenyerét, lélekben megerősödve hagytuk el a templomot és visszatértünk vagonjainkhoz.

Úgy látszott, hogy ezen a napon már nem megyünk tovább. Mivel épen péntek volt, megkérdezték tőlünk, óhajtunk-e délben húst enni. Mi megköszöntük a figyelmet és rájuk bíztuk az étlapot. Így levest, káposztát és húst kaptunk ebédre. Aki nem ette meg porcióját, eltehetette máskorra.

A délelőtt folyamán megérkezett Brünnből a két nővér és hozta a most már teljesen fölszerelt útleveleket. Ez a küigazítás 800 K-ba került. Kimondhatatlan örömmel hagytuk el tehát a kínos aggodalmak e helyét s indultunk újból vissza Hohenau-felé, ahonnan — miután útleveleinket átnézték és kifogástalannak találták — azonnal folytathattuk utunkat Bécsnek. Meg is érkeztünk oda még aznap este. De nem maradtunk itt, hanem még az éjjel tovább utaztunk. Az út meglehetősen nyugtalan volt. Csak reggel tudtuk meg ennek okát. Nyolevan kocsiából álló vonatunkat az éjjel meglópták: két vagon szén hiányzott.

Május 3.-án délben Bruckba értünk. Miután vonatunk

itt pár órát vesztegelt, bementünk a városba és egyet-mást vásárolgattunk. Estére vonatunk megindult Stájerország felé és másnap reggel, sz. Vince ereklyéi átvitelének ünnepe, már gyönyörködve szemléltük a stájer hegyeket, s elmerültünk az Isten alkotásainak csodás szépségeiben a természet ölében. A Semmeringen még most is a hó csillogott.

Délután a jó Isten kegyelméből végre Grazba értünk. Néhányunk számára ez lévén a vége, mindjárt le is szálltak; akiket pedig útlevelük még továbbutazásra kárhoyzatott, fájó szívvel nézték a messziről integető ismerős két tornyot: a központi ház templomának tornyait. Amint így búsan nézegetnek a messziségbe, el-eltöprengvén a bizonytalan jövő fölött, egyszerre égből jött mentő-angyalként ott termett a grazi tiszt. asszisztens-nővér és élénken beszólt minden vagonba: „Kedves nővérek, jöjjenek mindnyájan velem!” Mintha mély álomból rázott volna fel a kedves fölszólítás; gondolkodás nélkül, gépiesen követtük.

Hála az isteni Gondviselés végtelen jóságának, mindnyájan fölvételt nyertünk a grazi drága elüljárók szeretetében! Itt nyugodtan folytathatjuk munkánkat a szegények szolgálatában...

Április 28. Hétfő. Előző este 9 óra felé a kápolnás nővér épen bezárni készült a kápolna-ajtót, mikor váratlanul a gondnokék állnak elébe és kérik a kulcsot, mert leltározni akarnak a sekrestyében. A nővér nem mert ellenkezni, de azonnal értesítette nt. vizitátornót. Ő lesietett a sekrestyébe, magával vivén a Fábertől csak tegnapelőtt kapott írásbeli biztosítékot, hogy „a kápolnák fölszerelésükkel együtt nem leltározandók.” Ez iratot átnyújtva kérdezte Sikorszkyt, milyen jogon mer leltározni. S. azt válaszolta, hogy újabb rendelet jött Fábertől: hogy ugyanis elég mindenféle templomi ruhából 2—2 darab. S. nt. vizitátornó azon kérdésére, hogy okvetlenül éjjel kell-e ezt

a munkát végezniök, azt felelte elutasító hangon, hogy van rá okuk, miért végzik most.

Nt. vizitátornő most elment és a nővért is aludni küldte. Ennek azonban még dolga lévén a másik sekrestyében, mostani nappali szobánkban, egyikük azonnal utána-sietett, nehogy elrejtessen valamit előlük. Itt is minden szekrényt, fiókot átkutattak. „Ez mégis csak disznóság, ennyi vásznat ilyen célra elhasználni!” — kiáltott fel dühösen Sikorszky, aki ez estén leplezetlenül kimutatta fogafehéret. Elmenet megnyugtatták a nővért, hogy nem visznek el semmit, de reggel az összes fehérneműnek hült helyét találtuk; csak 3 alba, 1 rochet és 2 minisztráns-rochet maradt vissza.

A délután folyamán Gárdonyi minden bevezetés nélkül közölte a Vizitátornővel, hogy mivel itt kórház lesz, nyilvános kápolnát nem tarthatunk, így le fogják zárni. Használjuk a lazaristák templomát. — A váratlan hír, még hozzá Gárdonyi modorában, teljesen felháborította nt. vizitátornőt. Felindulását nem tudta visszatartani és szívének egész keserűségével vágta oda e durva kijelentésre: „És magától kell ezt megtudnom?!“ — Elgondolható, milyen megdöbbenést és szomorúságot váltott ki e hír a nővércsaládban!

Április 29. Kedd. Reggel nt. Vizitátornőnk sietve ment el Mészáros prelátus úrhoz és jelentette a kápolnánkat fenyegető veszélyt. A prelátus úr szívesen segített volna rajtunk, ha tudott volna; de így csak annyit mondhatott, hogy a dolgon változtatni nem lehet. Ajánlotta, hogy a legmértősebb Oltáriszentséget hozzuk mielőbb biztonságba, mert különben lepecsételik a kápolnát és ki tudja, mit csinálnak vele! Ugyanezt ajánlotta délből Sikorszky is, Gárdonyi pedig mérgesen kérdezte, hogy miért nincs a templom még bezárva!

Attól való félelmünkben, hogy talán erőszakoskodnak,

vérző szívvel szántuk el magunkat a legfájdalmasabb lépésre. Nt. Vizitátornőnk átment és megkérte Heindl ft. urat, vigye el tőlünk a Szentséget.

A ft. úr délből át is jött civilben, nagygalléros köpeny-nyel a vállán. A nővérek, kik a sekrestye-nappaliban búsul-tak, mind kimentek a kápolnába, s az áldoztató korláthoz térdelve hangosan sírtak. Most ébredtünk csak teljes mér-tékben annak tudatára, hogy mi volt nekünk az Úr Jézus! Éreztük, hogy most veszítjük el legnagyobb kincsünket, amely veszteséget összes eddigi szenvedésünk meg sem közelítette.

Heindl úr vigasztalni akarta a nővéreket: „Most imád-kozzunk Jézus szent Szívéhez, szent Vincéhez, és tiszte-letrem. Le Gras Anyához, hogy amint most fájó szívvel elvisszük az Úr Jézust, úgy örömmel hozzuk vissza nem-sokára.“ Azután előimádkozott három Miatyánkot és Üdvöz-légyet és hozzáfűzött 3—3 röpimát Jézus szts. Szívéhez, sz. Vincéhez, Lujza Anyához; majd elkezdte énekelni: „Jézus sz. Szíve, irgalmazz nekünk! — A nővérek jóaka-rattal akarták folytatni az éneket, de sehogyse ment a nagy zokogás miatt. A ft. úr maga is velünk sírt, és így e siralmas énekszó között vitte ki köpönyege gallérja alá rejtve a legmélt. Oltáriszentséget. Majd visszajött s a cibóriumot is ugyanígy vitte el. A nővérek könnyek között kísérték az Urat, de csak a portáig. Mikor a kápolnába visszatértünk, mintha egy megüresedett halottasházba lép-tünk volna; reánk nehezedett az elhagyatottság teljes érzete. Hozzáfogtunk az oltárok megfosztásához, minden virágot, gyertyát, díszet elvittünk, hogy aki bejön kápol-nánkba, mindjárt lássa, hogy édes Jézusunk már nincs ott.

Ekkor újból elhatároztuk, hogy nem maradunk tovább itt, mert megfosztottak Attól, aki eddig egyedüli erőnk és fenntartónk volt a megpróbáltatásokban. Elkészültünk tehát arra, hogy néhány nap múlva megyünk.

Kápolnánkban semmiféle egyházi ténykedést sem volt szabad végeznünk. Az ajtókat azonban nem zárták le, mert azokon jártunk át nappali szobánkba. Azt megengedték nagy kegyesen, hogy imáinkat a kápolnában végezhessük, amely engedéllyel igen szívesen éltünk is.

Reggelenként az ima alatt meg-megjelent ft. Heindl úr a kóruson, hogy a beteg nővéreket az angyalok kenyerével erősítse. Midőn ezt első alkalommal tette, leszólt a mit sem sejtő, imába merült nővérekhez: „Kedves nővérek, térdeljenek le, nálam van az Úr Jézus, megáldja Önöket!” — Ó, mily édes meglepetés! Mintha eltemetett és megsiratott drága halottunk támadt volna fel s jelent volna meg köztünk!

A következő napokon már vártuk a boldog pillanatot, s csöngettünk is, amikor Jézus áldását adta reánk, mely a szó szoros értelmében onnan felülről adatott nekünk.

Április 30, szerda. Sikorszky nagy örömmel újságot, hogy mégis nem csecsemő-klinika lesz itt, — ezt a tervet egészen elejtették — hanem az állami menhelyből 3—10 év közt levő gyermekeket kapunk gondozásra. Családjával együtt túlboldog volt az új fordulat híretől; hiszen így kilátásuk nyílt arra, hogy a házban továbbra is ők maradnak a helyzet urai. De mi sem búsultunk a klinika elmaradása miatt, mert eleget féltünk a kommunizmusbeli anyáktól és a művel járó kellemetlenségektől.

Délután t. Vizitátornőt Sikorszky szobájába hívták. Ott már várta őt a liquidáló bizottság két tagja, kik udvariasan előadták, hogy elliquidált értékeinket visszakapjuk; a vizitátornő írjon alá egy elismervényt, hogy a hírt tudomásul vette. Ez — bár nt. Vizitátornő maga se tudta, hogy mit jelentsen — meg is történt.

* * *

Az utóbbi napokban a portás már csak nagy nehezen engedte be a kapun azt, aki nővért keresett. Sok

esetben elutasította a látogatókat azzal a kijelentéssel, hogy a nővérek már nincsenek itt. Így járt a jó Csupor tanácsos úr is, — mint később tőle hallottuk — aki azért jött, hogy megnézzék, hogy vagyunk. Az elutasítottak csakugyan elhitték, hogy már elhagytuk a házat és így terjedt el sokfelé, még egyes nővér-házainkba is a hír, hogy a Központ megszűnt lenni. Akik jól tudták, hogy még itt vagyunk és nem tágitottak, azokat egyszerűen beengedték, hogy keressék meg azt, akivel beszélni akarnak. Így boldog, boldogtalan egyenesen bejött a szobákba, ahol dolgoztunk és csakugyan megkereste azt, akihez jött. Fogadósobáról szó se volt már.

Május 1, csütörtök. Ettől a naptól ered a fogalom, vált, és ki tudja, mikor megszűnő elnevezés: a vörös Budapest.

A tanácskormány a megváltó kommunizmus „világiadialának” emlékére világraszóló ünnepséggel akarta megörvendeztetni e napon híveit, úgy, hogy minden proletárnak emlékezetes maradjon a május 1.-e míg csak él. Már hetek óta folynak a tervezetések és készülődések erre a célra, s az eredmény ma nyilvánvaló lett. Az utcák bika-vörös posztóval, szöveggel, zászlókkal, oszlopokkal stb. voltak éktelenítve. A falakon, kirakatokban vadonatúj, vérfagyasztó plakátok ijesztgették a „burzsoákat” és tisztességes embereket. Kolosszális méretű szobrok, rögtönzött állványok, tribünök, torzalkotmányok és diadalívek tipikus bolsevista stílusban fenyegették lépten-nyomon a békés járókelőket.

A mi házinépünk is úszott a kommunista-diadal mámorában és ünnepelt egész nap. Minket is váltig unszoltak, hogy menjünk a városba kicsit „élvezni”, de mi megköszöntük a nekünk szokatlan élvezetet és inkább otthon búsultunk, hogy ime május elseje van és nekünk se májusi ajtatosságunk, se Úr Jézusunk!

Május 2, péntek. Négyheti zürzavar után ma tartattuk meg az első pénteki konferenciát, ami nagyon jól esett lelkünknek.

Az állami menhelyből 11 gyermeket hoztak, akiket az I. emeleti 48-as hálóban helyeztünk el. Velük jött egy gondozónő és három üdülő-gondozónő a menhelyből. Ezek is itt vettek lakást.

Május 3, szombat. Déli 11 óra tájban a liquidáló bizottság két tagja kérette nt. Vizitátornőt a beszéd-szobába. Magukkal hozták elliquidált és immár visszakapott értékeinket és tudomásunkra adták, hogy a zár alól fel vagyunk mentve, a ház megint a mienk. Ennek tudomásulvétele és elismerése jeléül a Vizitátornőnek azonnal elismervényt kellett három példányban kiállítania, két nővérnek, mint tanunak aláírása mellett.

Ez olyan fordulat volt, amilyenre még álmunkba se mertünk volna gondolni. Nt. Vizitátornő, meglepetését palástolva, csak annyit kérdezett, hogy kinek köszönhetjük ezt. A kiküldöttek azt felelték, hogy ők nem illetékesek e tekintetben felvilágosítást adni, forduljunk ahhoz a külföldi misszióhoz, amelyik oltalmába vett.

Természetesen, Gárdonyinak, a mindenüttjelenlevőnek szintén be kellett ide jönnie, amint mindig oda is szegődött, valahányszor a Vizitátornő idegenekkel beszélt. Most rögtön felfogta, miről van szó. Izgatottan fordult a Vizitátornőhöz és azt kérdezte, megtartja-e továbbra is a házmestert és egyéb személyzetet, melyet ők állítottak be. Nt. Vizitátornő ebből a kérdésből világosan megértette, hogy mi vagyunk a helyzet urai. Arra hivatkozva tehát, hogy nővérei vannak, akik eddig is betöltötték a ház tisztségeit, tagadó választ adott.

(Folytatjuk)

KÖZPONTI LAP

Havi közlemények
a magyarországi irgalmasnővérek számára.

6. ÉVFOLYAM. 1920. 7. SZÁM.

TARTALOM: Hazai. — Ünnepi beszéd. — Boldog Lujza Anyánk elvei. VI. — Ébredés-Megújulás. VI. — Megkéséett levelek. III. — A központi ház krónikájából. VI.

Hazai.

Sokszor fordul elő az életben, hogy a jó szülők még utolsó falatjukat is megosztják távollevő gyermekeikkel. A nővérek, akik növendékekkel foglalkoznak, tapasztalják ezt. Tudja az a jó édesanya, mily öröme van gyermekének, ha csomagot kap hazulról, mert az már úgy van: a hazai mindig jobb, mint az intézeti; s pedig csak azért, mert *hazai*. A szerencsés gyermek, akinek címére a küldemény érkezik, ujjongva fogadja s mohó étvágygal fogyasztja el a jóízű hazait. Olykor kis levélke is van mellékelve; persze, ennek is nagyon örül, különösen, ha maga az édesanya, vagy édesatyja írta.

Nemrégem e szavakkal küldte egy édesanya leányának az intézetbe a küldeményt: „Ez volt utolsó lisztünk; süttöttem kis mákos kalácsot az ünnepre: de belőle, kedves leányom, neked is juttatunk; váljék egészségedre!” — Ilyen a szülői szeretet. — Persze csak földiekre terjed ki a legtöbb esetben.

Ezt a szeretetet, de magasabb értelemben követjük most mi is, amikor az elmúlt szent Triduum bőséges